

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 33/2009
8.9.2009

1. Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2010-2012 laadintaan liittyviä asioita
2. Verotili -uudistus 1.1.2010
3. Sepa -uudistus 2011

1. TALOUSARVION SEKÄ TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN 2010-2012 LAADINTAAN LIITTYVIÄ ASIOITA

Verotulokehitys 2009-2011

Talouselämän kehityksestä saadaan positiivisia merkkejä tai ennusteita lähes päivittäin, mutta taantumana vuoksi ansiotulojen kehitys koko maassa yhteensä on negatiivinen tulevan vuoden aikana. Taantumana vuoksi työttömyys kasvaa vuonna 2010, mikä vähentää kirkollisverotilitysten määrää. Suomen vienti pysyy alhaisella tasolla pitkään, mikä aiheuttaa sen, että Suomessa taantumasta palaututaan hitaammin kuin monissa muissa EU-maissa.

Hallituksen talousarvioesityksen 2010 mukaan perusvähennystä nostetaan 1480 eurosta 2200 euroon, mikä vähentää seurakuntien kirkollisverotuloja yhteensä noin 0,8 % eli 7 miljoonaa euroa. Myös kirkollisverotilitykset edellisiltä vuosilta pienentyvät. Tämänhetkisten ennusteiden mukaan kirkollisverotilitykset kaikissa seurakunnissa yhteensä pienentyvät 3-4 % vuoteen 2009 verrattuna ja kasvavat noin 2 % vuonna 2011. Kirkollisverotilitysten määrään vaikuttavat palkan neuvottelujen tulosten lisäksi eniten työllisyyden kehitys, verovähennysten nostaminen ja kirkon jäsenmäärän kehitys.

Verotulojen kehitys vaihtelee suuresti seurakunnittain. Edellä mainittua 3-4 prosentin todennäköistä pudotusta tulee verrata oman seurakuntatalouden tilanteeseen kokonaisuudesta. Kirkon intranetissa on nähtävissä jokaisen seurakuntatalouden saamat verotilitykset ja verotilitykset yhteensä koko maassa. Em. tietojen osoite on [www.kirkko.evl.fi/Seurakuntien hallinto ja talous /Talousasiat /Tietoa verotuloista ja verotilityksistä](http://www.kirkko.evl.fi/Seurakuntien_hallinto_ja_talous/Talousasiat/Tietoa_verotuloista_ja_verotilityksista). Tietoa ennakkoperinnässä tilitettyjen verojen oikaisumäärästä marraskuussa 2009 ja jäännösverojen määrästä alkuvuonna 2010 on saatavissa osoitteesta [www.vero.fi/Veronsaajien palvelut](http://www.vero.fi/Veronsaajien_palvelut) / Ennakkotieto seurakuntien vuoden 2008 tuloveroista.

Yhteisöverotilitysten ennustetaan putoavan kuluvana vuonna noin 24 %, ensi vuonna ne mahdollisesti kasvavat 2-3 % ja vuonna 2011 niiden odotetaan kasvavan runsaasti, mikäli taantuma ei enää jatku. Seurakuntien osuus yhteisöveron tuotosta nostettiin 1,75 prosentista 2,55 prosenttiin vuosien 2009- 2011 ajaksi. Vuoden 2012 jako-osuudesta ei ole päätöksiä.

Muita lähtökohtia talousarvion laadintaan

Yleiskirjeessä 23/2009 kehoitettiin jokaista seurakuntataloutta arvioimaan oma taloudellinen asema ja esiteltiin erilaisia toimintamalleja taantuman pitkittymisen varalle. Seurakunnalla on mahdollisuus hyväksyä alijäämäinen talousarvio vuodelle 2010, mikäli seurakunnalla on taseen omassa pääomassa edellisten tilikausien ylijäämää alijäämän kattamiseen. Tilinpäätösten 2008 mukaan maassa oli vain muutamia seurakuntia, joille on kertynyt katettavaksi alijäämää. Näitä seurakuntia koskee kirkkojärjestyksen 15 luvun 1 pykälän mukainen velvollisuus päättää toimenpiteistä, miten alijäämä katetaan. Tilinpäätöksen 2008 tietojen lisäksi laskelmassa tulee ottaa huomioon kuluvan vuoden aikana mahdollisesti kertyvä alijäämä. Mikäli seurakunta ei saa kuluvana vuonna verotuloja niin paljoa kuin mitä talousarviota laadittaessa arvioitiin, taloustoimiston tulee valmistella talousarvion 2009 muutosehdotus kirkkoneuvoston kautta kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi kuluvan vuoden aikana.

Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 31.1.2010 saakka. Palkkatasosta sen jälkeen ei ole tällä hetkellä tietoa. Työntekijöiden kansaneläkemaksu poistuu kokonaan 1.1.2010 alkaen ja sen merkitys kaikille seurakunnille yhteensä on noin yhdeksän miljoonaa euroa. Kirkon eläkemaksujen taso pysyy nykytasolla. Kirkolliskokoukselle esitetään päätettäväksi, että Kirkon keskusrahastomaksu alenee 8,2 prosenttiin vuonna 2010.

Investointi- ja toimintamenojen rajan määrittely

Talousarviota ja -suunnitelmaan laadittaessa tulee harkita, budjetoidaanko suurehko korjaustyö tai hankinta toiminta- vai investointimenona. Tilintarkastajat ovat kiinnittäneet asiaan entistä enemmän myös huomiota. Seurakunnissa on usein korjausmenoiksi luokiteltavia, mutta euromäärältään isoja hankkeita. Tällaisia hankkeita ovat mm. kirkon ulkoseinien erilaiset korjaukset, paanukatonta tervaus jne. Mikäli seurakunta merkitsee em. kaltaiset korjausmenot vuosikuluiksi, niin vuosikate ja tilikauden tulos eivät ole vertailukelpoisia eri vuosien kesken ja seurakunnalle saattaa tulla KJ 15:1,3 mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus jopa yhden ison korjaushankkeen vuoksi.

Kirjanpitoasioiden neuvottelukunta otti kantaa asiaan 24.8.2009. Kananoton mukaan seurakunnalla on oikeus merkitä suuret korjausmenot investointiosaan oman harkinnan mukaan. Harkinnan perusteina ovat korjausmenon merkittävä vaikutus seurakunnan rahavirtaan sekä vuosikatteen ja tilikauden tuloksen vertailukelpoisuus eri vuosien kesken. Harkinnassa otetaan huomioon myös sen, palveleeko hanke seurakunnan toimintaa yhtä useampana tilivuotena. Liitteenä on Kirjanpitoasioiden neuvottelukunnan päätös 24.8.2009.

2. VEROTILI -UUDISTUS 1.1.2010

Verohallinto avaa verotilin jokaiselle verovelvolliselle 1.1.2010 alkaen. Verotili -uudistus perustuu verotililakiin, joka vahvistettiin 7.8.2009. Sen tavoitteena on vähentää edestakaista rahaliikennettä asiakkaan ja verohallinnon välillä, yksinkertaistaa ja helpottaa ilmoittamis-, maksamis- ja palautusmenettelyjä, antaa mahdollisimman reaaliaikainen kokonaiskuvan vero- ja maksutilanteesta asiakkaalle ja verohallinnolle sekä vähentää verohallinnon kustannuksia.

Verotilijärjestelmään siirrytään vaiheittain. Järjestelmään otetaan mukaan

1. vaiheessa (vuonna 2010) oma-aloitteisesti maksettavat verot,
2. vaiheessa (vuonna 2012) muut verohallinnon kantamat verot ja
3. vaiheessa perintämenettely (muutaman vuoden kuluttua).

Verotili -uudistuksen ensimmäinen vaihe koskee oma-aloitteisesti maksettavia veroja, joita ovat ennakonpidätykset, sotu-maksut, arvonnisävero, puun myyntitulon ennakonpidätys, lähdevero, vakuutusmaksuvero ja arpajaisvero. Varainsiirtovero on myös oma-aloitteinen vero, mutta se ei tule ensi vaiheessa mukaan verotilin piiriin.

Verolajikohtaiset ilmoittamisajankohdat yhtenäistetään 1.1.2010 alkaen siten, että sähköisessä muodossa annetun kausiveroilmoituksen tulee olla Verohallinnossa viimeistään yleisenä eräpäivänä eli kuukauden 12. päivänä (nyt 10. ja 15.pv). Jos ilmoitus annetaan paperilla, sen on oltava Verohallinnossa jo kuukauden 7. päivänä. Vuoden 2009 ja sitä aikaisempien vuosien tiedot ilmoitetaan vielä valvontailmoituksella. Ensimmäinen sähköisesti annettava kausiveroilmoitus tehdään 12.2.2010, jolloin Verohallinnolle ilmoitetaan työnantajasuoritukset tammikuulta 2010. Seuraava sähköisesti annettava kausiveroilmoitus tehdään 12.3.2010, jolloin ilmoitetaan työnantajasuoritukset helmikuulta 2010 ja arvonnisävero tammikuulta 2010.

Veronsaajalle tilitettävästä määrästä vähennetään verontilityslain 2 §:n 2 momentin nojalla veronsaajan omat työnantajasuoritukset kuten nykyisinkin. Seurakunnalla on mahdollisuus seurata verotilin tilannetta tiliotteiden ja verkkopalvelun välityksellä.

Verovelvollisille toimitetaan kuukausittain verotiliote, josta ilmenee tiliotejakson tilitapahtumat, tilin saldo täsmäytyspäivänä ja muut tarvittavat tiedot. Verotilimenettelyssä viite ilmaisee veronmaksajan, mutta ei verolajia. Tilitysmenettelyn näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että kertyneiden määrien jakaminen perustuu ainoastaan verovelvollisten antamiin ilmoitustietoihin..

Lisätietoa verotilistä on luettavissa www.vero.fi /Ajankohtaista -sivuilta. Seurakunnat saavat loppuvuodesta 2009 postitse verotiliohje-paketin. Verotiliohje-paketin mukana seurakunnalle lähetetään verotilin viitenumerot. Lisäksi asiaa esitellään mm. koulutustilaisuuksissa ja sanomalehdissä.

Mikäli seurakuntataloudella on vielä käytössään kaksi tai useampia Y-tunnuksia, niistä luopumisesta tulee sopia lääninveroviraston kanssa 31.12.2009 mennessä.

3. SEPA -UUDISTUS 2011

Euro-alueelle valmistellaan mahdollisuutta lähettää ja vastaanottaa euromääräisiä maksuja samoin ehdoin maan sisällä kuin maan rajat ylittäen. Tämän yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) palvelut ja standardit korvaavat siirtymäajan kuluessa kansalliset palvelut ja maksujärjestelmät. Uudistuksen piiriin kuuluvat EU -maat, ETA -maat sekä Sveitsi. Näille nykyään 32 maalle tulee maksujen välittämiseen yhtenäinen infrastruktuuri, säännöt ja standardit.

Yhtenäisen euromaksualueen tavoitteena on, että alueen kaikki maksut ovat kotimaan maksujen kaltaisia, yksi pankkitili ja maksukortti riittävät koko alueella ja että yksityiset henkilöt ja muut toimijat ovat tasavertaisessa asemassa maasta riippumatta. Lähetettävät ja vastaanotettavat maksut välittyvät saajalle enintään kolmessa pankkipäivässä. SEPA:n tilisiirroissa siirtymäaika jatkuu vuoden 2010 loppuun saakka. Eurotilisiirto on aina euromääräinen. Maksun saajan kansainvälisen tilinumeron IBAN- ja maksun saajan pankin BIC-koodit toimivat pankkiyhteyden tunnisteina.

Maksupalvelulaki vaikuttaa mm. maksujen toteutusaikatauluihin. Palkat ja eläkkeet välitetään eurotilisiirtoina eikä toistuvaissuorituksena kuten tähän saakka. Palkkoja maksettaessa annetaan palkkapäivän sijasta eräpäivä eli palkkapäivää edeltävä päivä. Suomessa pankkien välillä käytettävät koodit erottavat palkat muista maksuista.

Muutamia huomioitavia asioita muutoksesta:

1. Seurakuntien tulee ottaa yhteyttä vuoden 2009 aikana tai viimeistään vuoden 2010 alkupuolella jokaiseen ohjelmistotoimittajaan, jonka tuotteita seurakunnassa on lähtevää tai tulevaa rahaliikennettä varten. Jokainen rekisteri, jossa on pankkitilinumeroita, on päivitettävä IBAN - ja BIC -koodeilla.
2. Pankit tarjoavat seurakunnille konversioajoja, jotta seurakunnat saavat asiakkaittensa IBAN -numerot. Jokaisen seurakunnan tulee tarkistaa, saako se tämän palvelun pankilta vain ohjelmiston myyjältä. Pankeilla on kansallisten tilinumeroiden muuntamiseen yhteinen standardi. Pankkien internet -sivuilla on IBAN -laskureita.
3. SEPA -siirtymäajan tilisiirtolomake otetaan käyttöön viimeistään vuonna 2009, jolloin on rinnakkain nykyinen ja uusi tilinumerostandardi.
4. Tähän saakka käytetty PATU -standardi ei sovellu hyvin SEPA:n tarpeisiin. Suomessa pyritään pankkien kesken yhtenäiseen soveltamiseen turvallisuus- ja sanomamäärityksissä.
5. Vuoden 2009 aikana valmistaudutaan uuden tilisiirtostandardin, palkkojen ja eläkkeiden sekä pankkiyhteystekniikan vaatimiin muutoksiin. Esimerkiksi palkansaajien tilinumerot päivitetään IBAN- ja BIC -koodeilla.
6. Eurooppalainen SEPA -suoraveloitus tulee käyttöön marraskuusta 2009 alkaen. Suoraveloituksen sijaan suositellaan e-laskuun siirtymistä, koska suoraveloituksessa asiakkaalle tulee oikeus maksunpalautukseen tietyin edellytyksin kahdeksan viikon aikana veloituksesta. Mahdolliset suoraveloitussopimukset on uusittava seurakunnan ja asiakkaan väliseksi sopimuksiksi, koska pankit eivät voi tehdä enää suoraveloitussopimuksia.

Seurakunnan edun mukaista on valmistella aikataulu SEPAan siirtymiseksi mahdollisimman aikaiseksi, koska aikataulu on tiukka ja esimerkiksi ohjelmistotaloilla on paljon palvelujen tarvitsijoita samanaikaisesti. SEPA -uudistuksen yhteydessä

pankit ovat olleet aktiivisia seurakuntiin päin. Seurakuntien tulee uudistaa sopimukset pankkien kanssa. Kansallisista tilinumeroista on pakko luopua vuoden 2010 loppuun mennessä.

Lisätietoa uudistuksesta on saatavissa mm. seuraavista tietolähteistä:

1. www.fkl.fi (Finanssialan Keskusliitto)
2. www.suomenpankki.fi/rahoitusmarkkinat/ kehityshankkeet
3. www.e-lasku.info
4. Pankit ja ohjelmistotalot.

Yleiskirjeen tiedusteluihin vastaa Maija-Liisa Hietakangas, puh. 09-1802 246 taikka etunimi.sukunimi@evl.fi.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Pirjo Pihlaja